Læreplan for toglederutdanningen

Læreplan for:	Togleder
Kravstiller kompetanse:	Fagansvarlig framføringssikkerhet

Eier av læreplanen

Konserndirektør i Kunde og trafikk

Utarbeidet av

Fagnsvarlig framføringssikkerhet i Kunde og trafikk

Henvisning til gjeldende kompetansekrav

Det henvises det til gjeldende minimum kompetansekrav for funksjoner og oppgaver med betydning for sikkerheten som er definert og beskrevet i Agresso kompetanseregister.

Agressokode

Relevante koder i Agresso kompetanseregister:

- FO1022 - Togleder
- FO1076 - Togekspeditør

Dokumentasjon av opplæringen

Elektroniske skjemaer for registrering av kompetanse skal benyttes. Dokumentasjon av godkjennelsen sendes automatisk for registrering i personalmappen ved Administrasjonsavdelingen, Kompetanseregistrering, Hamar

Innledning

Utdanningen skal sikre at medarbeidere som skal tjenestegjøre som togledere er trygg i rollen, har forståelse for at de er en barrierer og har god kompetanse til å utføre oppgavene.

Læreplanen er utarbeidet basert på gjeldene krav og forskrifter.

Læreplanen skal beskrive kvalifikasjonsnivåer for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse innenfor tre læringsområder: teoretisk og faktaorientert kunnskap, tekniske og ikke- tekniske ferdigheter, og evnen til å ta ansvar og å være selvstendig.

Læremålene skal sikre at studenten få en grundig forståelse for at toglederfunksjonen i mange tilfeller

er en sikkerhetsbarriere mot ulykker og uønskede hendelser, dette skal ivaretas gjennom hele utdanningen.

Læreplanen konkretiserer hovedmål, som gir oversikt over opplæringen og hva som skal læres som en kryssreferanse mellom forskriftskrav og opplæringsplan.

Opplæringen er fordelt på temaer med forskjellige leksjoner. I læreplanens leksjoner brukes bestemte ord og uttrykk for å beskrive hvordan læringsbegrepet skal forstås og hvor grundig læringen skal være. Dette vil igjen ha betydning for hvilken vekt emnet skal ha og hvilke undervisningsmetoder og test/prøvemetoder som velges. Læringskompleksiteten øker for hvert nivå.

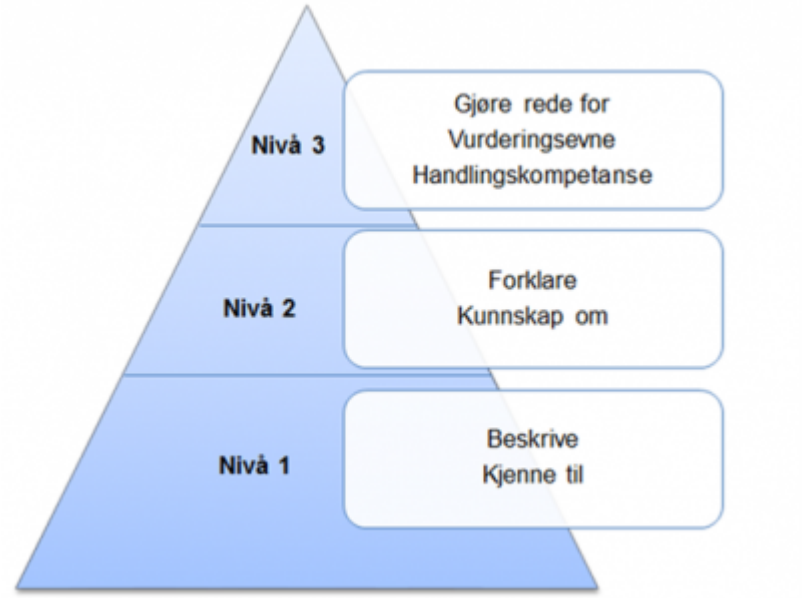

Arbeidsform studenten

Det kreves stor grad av egeninnsats under utdanningen. Studenten skal føre loggbok for praktisk trening under hele utdanningen. Studenten skal legge fram loggbok på forespørsel fra leder og timelærer. Loggboken og resultatet fra progresjonsprøver skal være tema i oppfølgingssamtaler med leder.

Operativt regelverk og Beredskapsportalen skal benyttes i stor grad slik at studentene lærer å bruke den operative regelsamlingen i praksis.

Krav til forkunnskaper

Medarbeidere som skal gjennomgå utdanning til togleder må ha bestått eksamen som trafikkstyrer, bestått kontrollprøve og gjennomført arbeidspsykologisk test med godkjent resultat.

Hovedmål for opplæringen

Utdanningen skal gi studenten gode kunnskaper, tekniske og ikke-tekniske ferdigheter og holdninger i rollen som togleder, evne til effektiv trafikkavvikling og evne til å vurdere risiko og konsekvenser samt god forståelse for jernbanevirksomhetenes rolle. I tillegg skal studenten få en forståelse for at

togleder funksjonen i mange tilfeller er en sikkerhetsbarriere mot ulykker og uønskede hendelser.

Innlæringsmål for kunnskaper

- Studenten skal kunne gjøre rede for begreper og prosedyrer som gjelder for jernbanesektoren.
- Studenten skal ha kunnskap om jernbaneinfrastruktur i forbindelse med trafikkstyring.
- Studenten skal kunne gjøre rede for trafikkregler, andre lover, regler og oppgaver som er nødvendig for sikker og effektiv trafikkstyring.
- Studenten skal ha kunnskap om kommunikasjon og distribusjon.
- Studenten skal ha kunnskap om funksjoner i forskjellige yrkesgrupper, og togleders rolle i samspillet mellom funksjoner.
- Studenten skal ha kunnskap om betjening av tekniske anlegg og systemer.
- Studenten skal kunne gjøre rede for togleders rolle i beredskapssituasjon innen sikring.

Innlæringsmål for ferdighet

- Studenten skal kunne gjøre rede for sine faglige valg basert på gjeldende regler og prosedyrer.
- Studenten skal kunne betjene tekniske anlegg og systemer, samt utføre trafikkstyring.
- Studenten skal kunne håndtere avvik eller uønsket hendelse, iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon.

Innlæringsmål for generell kompetanse

- Studenten skal ha forståelse for jernbanens høye prioritering av sikkerheten, og togleders ansvar for å arbeide nøyaktig og systematisk for kontinuerlig forbedring av sikkerheten, for å unngå skade på mennesker, miljø og materielle verdier.
- Studenten skal kunne samhandle og koordinere aktiviteter med andre togledere, andre yrkesgrupper i jernbanedriften, støttefunksjoner og med jernbaneforetakenes kunder.
- Studenten skal inneha nødvendige språkferdigheter, og skal gjøre rede for nøyaktighet i kommunikasjon, og utførelse av arbeidsoppgaver.
- Studenten har kunnskap om ulike forhold som kan påvirke arbeidsutførelsen og grep som kan gjøres for å opprettholde prestasjon, årvåkenhet og situasjonsforståelse for å kunne ta riktige beslutninger.

Toglederutdanningens opplæring gjennomføres som en kombinasjon mellom teori og praksis. Toglederutdanningen er en yrkesrettet utdanning der praktiske kvaliteter, egenskaper og praktisk fortolkning av teori settes i fokus, for å kunne uteksaminere togledere.

Krav til pensum

Pensum omhandler Trafikkregler for jernbanenettet (TJN) og Trafikkregler for ERTMS på Østfoldbanen østre linje (TEØ), Strekningsbeskrivelsen (SJN) og Beredskapsportalen, samt interne krav og instrukser som ligger i regelverk for operativt personell (ORV), og i styringssystemet og Styringsportalen for Bane NOR- Kunde og trafikk. Noe fagstoff står også beskrevet i Førerens regelbok Bane NOR

Varighet på teori og praksis

Opplæringen gjennomføres med en kombinasjon av teori og praksis. Teoriundervisning og praktisk trening i simulator foregår ved Norsk jernbaneskole.

Opplæring gjennomføres i løpet av ca. 5,5 mnd. Opplæringen består av ca. 70 % teoriundervisning og ca. 30 % praktisk opplæring.

Arbeidsform er beskrevet under hvert tema, og utdypes i Norsk jernbaneskole sin opplæringsplan. I den praktiske opplæringen legges det opp til at det øves på det studenten har gjennomgått av leksjoner før trening ved en sentral

Antall deltakere

I klasseromsundervisning kan maks 20 delta på undervisning samtidig. I simulatoren kan maks 3 delta på trening samtidig. Det gjennomføres også praktisk opplæring i trafikkstyringssentral, hvor studenten går sammen med en erfaren togleder/veileder. Maksimum 1 Student kan delta på praktisk opplæring sammen med en og samme togleder/veileder i trafikkstyringssentralen.

Kompetansekrav til opplæringspersonell og sensorer

Kompetansekrav til opplæringspersonell som skal gi teoriundervisning og være sensor ved Toglederutdanningen er beskrevet under funksjonene Opplæringspersonell (FO-1290) og sensor(FO-1288) i Agresso

Prinsipper for prøving / sertifisering

Vurdering under utdanningen

Under opplæringen blir studenten vurdert i forhold til teoretisk og praktisk kunnskap, samt evne til å håndtere varierende trafikksituasjoner. Ved vurdering av praktisk kunnskap benyttes simulator. Norsk jernbaneskole skal gjennomføre regelmessige prøver og progresjonstester gjennom hele utdanningen.

Progresjonsprøvene skal gjenspeile læringsmålene satt i læreplan og opplæringsplan. Progresjonsprøver oversendes fagansvarlig framføringssikkerhet for gjennomsyn.

Norsk jernbaneskole har ansvar for å melde aspiranter opp til eksamen når student vurderes kvalifisert til å bestå eksamen.

Prøver og eksamener vurderes etter karakterskalaen 0 – 5.

Karakter	Progresjonsprøver i simulator og praktisk eksamen
5	Bestått Studenten overvåker og styrer trafikken svært effektivt. Studenten viser god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. I tillegg vises svært gode kommunikasjons- og samarbeidsevner.

Karakter	Progresjonsprøver i simulator og praktisk eksamen
4	Bestått Studenten overvåker og styrer trafikken effektivt. Studenten evner å løse opp i trafikale avvikssituasjoner. Studenten viser helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. I tillegg vises gode kommunikasjons- og samarbeidsevner.
3	Bestått Studenten styrer og overvåker trafikken på en god måte, men foretar enkelte uheldige prioriteringer og disposisjoner som påvirker effektiviteten i trafikkavviklingen, men som likevel løses tilfredsstillende. Studenten viser nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. Studenten viser tilfredsstillende kommunikasjons- og samarbeidsevner.
2	Ikke bestått Studenten styrer og overvåker trafikken, men foretar flere uheldige og/eller manglende prioriteringer og disposisjoner som påvirker effektiviteten i trafikkavviklingen. Studenten evner ikke å løse trafikale utfordringer tilfredsstillende. Studenten demonstrerer ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått Studenten viser manglende evne til å styre trafikken effektivt samt løse trafikale utfordringer. Studenten demonstrerer vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål.
0	Eksamen ikke gjennomført
Karakter	**Standard ved skriftlig og muntlig eksamen**
5	Bestått Studenten viser god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
4	Bestått Studenten viser helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
3	Bestått Studenten viser tilstrekkelig helhetsoversikt og nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
2	Ikke bestått Studenten viser manglende helhetsoversikt og ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått Studenten viser vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål.
0	Eksamen ikke gjennomført

Retningslinjer for sensor

For eksamener oppnevnes en sensor av fagansvarlig framføringssikkerhet i Bane NOR Kunde og trafikk.
Ved klage på eksamen og behov for ny vurdering av eksamensresultatene, er det Fagansvarlig framføringssikkerhet i Kunde og trafikk som oppnevner to nye sensorer.
For fjernstyringsprøven oppnevnes en sensor av sakkyndig leder signal og en sensor av Seksjonssjef funksjonell godkjenning i Kunde og trafikk.

Toglederprøven (en sensor)
Muntlig fjernstyringsprøve (to sensorer)
Avsluttende skriftlig eksamen (en sensor)
Avsluttende praktisk eksamen (en sensor)

Eksamener

Med eksamen menes en avsluttende prøve som godkjenner studenten til å utføre en bestemt funksjon i trafikksikkerhetstjeneste. Gjennom utdanningen kreves at alle eksamener bestås.

Norsk jernbaneskole har ansvar for å bestille sensorer og organisere gjennomføringen av eksamen. Fagsjef for toglederutdanningen skal oversende eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledning til sensor for godkjenning senest 1 måned før eksamen avholdes. Sensorene gir samlet tilbakemelding til skolen inn 14 dager.

Eksamensoppgaver for muntlig og skriftlig eksamen, fasit og sensorveiledning godkjennes av sensor. Eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledning for fjernstyringsprøven godkjennes av seksjonssjef Funksjonell godkjenning.

Følgende eksamener skal gjennomføres:

- Skriftlig prøve
- Fjernstyringsprøven
- Avsluttende skriftlig eksamen
- Avsluttende praktisk eksamen

Det kreves at alle eksamener bestås

Studentene skal tildeles kandidatnummer som benyttes under skriftlig eksamen.

På skriftlig eksamen Toglederprøven tillates følgende hjelpemidler:

- Strekningsbeskrivelse for Jernbaneverkets nett
- Anbefalt praksis for tekst i driftsoperative kunngjøringer

På øvrige eksamener tillates ikke bruk av hjelpemidler.

Til eksamen skal det utarbeides følgende eksamensoppgaver:

Toglederutdanningen		**Det skal utarbeides:**
Toglederprøve	skriftlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning.
Fjernstyringsprøve	muntlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning
Avsluttende eksamen	skriftlig	- 2 oppgavesett med Casebeskrivelse samt flere enkeltspørsmål fra pensum - fasit - sensorveiledning
Avsluttende eksamen	praktisk	- 2 oppgavesett med varierte scenarier - fasit - sensorveiledning

Toglederprøve

Den skriftlige eksamen har en varighet på inntil 5 timer. For å bestå eksamen må studenten oppnå

karakter 3. Bestått eksamen i Toglederprøven er en forutsetning for å fortsette utdanningen som togleder. Dersom man ikke består eksamen, gis det mulighet til å gå opp til ny skriftlig eksamen en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og studenten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår studenten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og utdanningen som togleder avsluttes.

Fjernstyringsprøve

Fjernstyringsprøven består av en muntlig del på inntil 1,5 timer. For å bestå fjernstyringsprøven må studenten oppnå karakter 3. Dersom man ikke består eksamen, gis det mulighet til å gå opp til ny fjernstyringsprøve en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uker etter første forsøk, og studenten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår studenten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og utdanningen som togleder avsluttes.

Avsluttende skriftlig eksamen

Avsluttende skriftlige eksamen har en varighet på inntil 5 timer. For å bestå eksamen må studenten oppnå karakter 3 på skriftlig eksamen. Dersom man ikke består eksamen, gis det mulighet til å gå opp til ny avsluttende skriftlig eksamen en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og studenten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår studenten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og utdanningen som togleder avsluttes.

Avsluttende praktisk eksamen

Avsluttende praktisk eksamen gjennomføres i simulator og har en varighet på inntil 1,5 time. For å bestå eksamen må studenten oppnå karakter 3. Dersom man ikke består eksamen, gis det mulighet til å gå opp til ny avsluttende praktisk eksamen en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og studenten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår studenten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og utdanningen som togleder avsluttes.

Klage på eksamen

Klage på skriftlig eksamen

Student kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på skriftlig eksamen. Kravet om begrunnelse framsettes skriftlig overfor fagsjefen for toglederutdanning innen 10 virkedager etter at resultatet på eksamen er gjort kjent. Studenten trenger ikke begrunne hvorfor han/hun ber om begrunnelse av eksamensresultatet.

Fagsjef for toglederutdanning ved Norsk Jernbaneskole skal i begrunnelsen skriftlig gjøre rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen, og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for studenten.

Studenten har mulighet til å klage på skriftlige eksamensresultater, og må begrunne dette. Dersom

en Student ønsker å fremme en klage etter å ha fått en begrunnelse på eksamensresultatet, er klagefristen 10 virkedager etter mottatt begrunnelse. Klagen må fremmes skriftlig til fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikkdivisjonen og det må angis hva det klages på.

Fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikkdivisjonen oppnevner to nye sensorer som skal vurdere besvarelsen på nytt. De to nye sensorene som utpekes av fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikkdivisjonen utgjør klagenemnd. Klagenemnda vurderer besvarelsen mot sensorveiledningen.

Klagenemnda skal ikke ha tilgang til sensors kommentarer til den eksamen klagen gjelder og heller ikke til den eventuelle begrunnelse som er gitt for klagen. Klagenemndas avgjørelse, som kan skje til vel så gunst som ugunst for klageren er endelig og kan ikke påklages.

Klage på muntlig og praktisk/muntlig eksamen

Student kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på muntlig/praktisk eksamen. Kravet om begrunnelse framsettes umiddelbart overfor sensor etter at eksamensresultatet er meddelt. studenten trenger ikke begrunne hvorfor han/hun ber om begrunnelse av eksamensresultatet.

Sensor skal i begrunnelsen gjøre rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av studentens prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for studenten. Ved muntlig/praktisk eksamen kan studenten bare klage på formelle feil som kan ha noe å si for resultatet. Bedømmelse av muntlig/praktisk prestasjon kan ikke påklages.

Studenten sender klagen til fagsjef for toglederutdanning ved Norsk Jernbaneskole. Frist for å sende klage er 10 virkedager etter mottatt eksamensresultat eller 10 virkedager etter mottatt begrunnelse. Klagen vil bli vurdert av en klagenemnd bestående av skolesjef ved Norsk jernbaneskole, organisasjons – og personalsjef i kunde og trafikkdivisjonen og fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikkdivisjonen.

Ved klage på muntlig/praktisk eksamen innhenter klagenemnda opplysninger fra sensor og eksaminator og vurderer klagen. Dersom studenten får medhold i klagen, skal eksamensresultatet annulleres og studenten har rett til å avlegge ny eksamen. Dersom det avlegges ny eksamen, skal en ny sensor vurdere studenten. Finner klagenemnda at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere Studenters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny muntlig/praktisk eksamen.

Fusk

Som fusk regnes uredelige handlinger eller forhold som tar sikte på å gi studenten et uberettiget fortrinn ved vurderingen. Hovedområder som betraktes som fusk er: bruk av ulovlige hjelpemidler, ulovlig samarbeid mellom enkeltpersoner eller grupper, plagiat og manglende eller feilaktig kildebruk slik at teksten framstår som kandidatens egen.

Oppdages fusk eller forsøk på fusk, skal dette straks rapporteres til fagsjef for toglederopplæringen ved Norsk Jernbaneskole som kan utelukke kandidaten fra videre deltakelse i eksamen. Fagsjef for toglederutdanning rapporterer hendelsen videre til studentens leder.

Vedlegg 1: Bane NOR ikke-tekniske ferdigheter (ITEF) for togledere

Dette er en oversikt over de ikke-tekniske ferdighetene som Kunde og trafikkdivisjonen forventer av en togleder.
Atferds indikatorer (kulepunktene) er eksempler på hvordan togledere kan fremvise disse ferdighetene.

Kommunikasjon og teamarbeid
* Uttrykker seg kortfattet og tydelig * Sier og gjør ting på en slik måte at det ikke kan misforstås * Forsikrer seg om at andre har forstått ved å utføre tilbakelesning med kontroll * Deler informasjon med andre, spesielt før/ifm krevende operasjoner * Videreformidler relevant informasjon til togledere, TXP og toginformatører, samt togleder nabosentral ved behov * Ryddig overføring av oppgaver og ansvar ved vaktavløsning * Holder øye med og kryssjekker andres handlinger * Har en god og naturlig tone med sine kolleger * Konfliktforebygging og -løsning (unngår baksnakking, sladder) * Er høflig, behersket og korrekt i kontakt med andre * Hjelper til ved behov * Søker aktivt informasjon fra andre
Situasjonsbevissthet og fremsynthet
* Gjør gode prioriteringer * Opprettholder oversikt over alle aktiviteter i og ved sporet som har betydning for trafikksikkerheten (tog, arbeider, skift, befaringer) * Utnytter fleksibiliteten i kapasiteten til å få smidigst mulig trafikkavvikling. * Proaktiv. Ser hvordan egne valg og eksterne forhold kommer til å påvirke totalsituasjonen flere skritt fremover
Oppgavehåndtering og selvinnsikt
* Er bevisst på og håndterer målkonflikter * Stiller på jobb uthvilt og i form * Håndterer distraksjoner godt * Sier nei/stopp for å begrense egen arbeidsbelastning * Tar en timeout for å få oversikt når dette er påkrevet * Rådfører seg med andre, bl.a. ved usikkerhet * Ber om hjelp når det er behov * Fornuftig bruk av pauser
Toglederrollen, lederskap
* Anvender toglederrollens myndighet for å sikre at driften går som den skal. * Opprettholder et optimalt autoritetsforhold * Gir klart og tydelig uttrykk for bekymringer vedrørende sikkerhet * Griper inn når det er “påkrevd” * Stoler på seg selv og egne beslutninger * Etterlever relevant regelverk og prosedyrer * Gir klare og utvetydige instruksjoner